

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val čepisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiisi se ne vračajo.

Industrijalci in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik koncesij lista »Edinost«. — Tisk tiskarne »Edinost«, vpisane zadruge z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Narocnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.— Za pol leta . . . . . 12.— Za tri mesece . . . . . 6.— Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . 5,20 za pol leta 2,60

Z jugovzhodnega bojišča.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se razglša: 14. oktobra 1915., opoldne.

Srbsko bojišče. — Naše čete so večraj, prodirajo od Belgrada proti jugovzhodu, z naskokom vzele na trdnjavski način utrjene postojanke na Evinem brdu, Čunku in Stazari. Sovražnik, ki je, kakor pripovedujejo ujetniki, imel ukaz, da se drži do zadnjega moža, se je umeknil in nerednem begu proti hribu Avali in okrožju vzhodno od tamkaj. Njegove izgube se izredno velike. Naša težka artiljerija je bila, kakor vedno pri podobnih vojnih činih, hvalevredno soudeležena tudi pri tem uspehu. Enako ugodno napredujejo napadi naših zavezničev ob dolnji Moravi. Iztrgali so nasprotniki okope na zapadni, severni in vzhodni fronti pri Požarevcu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BEROLIN, 14. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 14. oktobra.

Balkansko bojišče. — Južno od Belgrada prodirajo naše čete dalje. Zavzete so utrbe zapadne, severozapadne in jugozapadne fronte na trdnjavski način utrjenega Požarevca.

Vrhovno armadno vodstvo.

Položaj na srbskem bojišču.

Srbski tiskovni urad je 12. t. m. sporočil kratko, a usodopolno vest: »Bolgari so napadli na fronti pri Knjaževcu.«

Knjaževac je znan iz zadnje balkanske vojne, saj so Bolgari že tedaj poizkušali preko tudi večkrat imenovanega Svetega Nikole prodirati proti Knjaževcu in potem dalje proti Nišu, s katerim veže Knjaževac železnica, ki gre nato od Knjaževca po dolini Belega Timoka naravnost proti severu do Zaječarja, kjer se združita Beli in Crni Timok, od tam pa ob Timoku, ki tvori mejo med Srbijo in Bolgarsko, do Prahovega ob Donavi. Kakor je znano iz bukareškega poročila v večerašnjem našem listu, je srbska vlada na delu te proge iz volajkih ozirnov ustavila promet. Knjaževac je od bolgarske meje oddaljen v značni črti kakih 20 kilometrov in leži v zelo goratem ozemlju, od Niša je oddaljen v značni črti okoli 40, od Pirota, ki leži v jugovzhodni smeri od Knjaževca, pa kakih 45 kilometrov, od Zaječarja pa kakih 35 kilometrov značne črte.

Natančnejših srbskih ali bolgarskih vesti o prvem spopadu doslej še ni, pač pa so londonske »Times« objavile vest iz Aten, da je bolgarska armada pričela sovražnost v goratem ozemlju pri prelazu Kadibogaša, severovzhodno od Kragujevca, in sicer z dvema divizijama.

Kodanjski listi pa poročajo iz Petrograda: Na srbsko mejo poslale bolgarske čete so bile razmeščene na črti Prahovega-Pirota. Te čete že več dni kopljejo strelske jarko in napravljajo žične ovire. Pri Triščuku (?) in ob Piroki so bolgarske čete pragnle srbske mejne straže in zasedle srbsko ozemlje. Napad Bolgarov postaja od dne do dne silovitejši in se vrši točno po načrtu, iz česar se da sklepati, da te praske pripravljajo splošni napad bolgarske armade proti Srbiji. V Petrogradu menijo, da se splošni napad prične že v nekaterih dneh, kakor hitro posamezni bolgarski armadni zbori zavzamejo nakazana jim mesta.

Da bi bila Bolgarska oficijelno napovedala Srbiji vojno, ni znano niti iz uradnih bolgarskih listov, niti srbskih virov in edino poročilo, ki je o tej stvari dospelo k nam, je poročilo lista »Zürcher Neueste Nachrichten«, ki poročajo 13. t. m.: »Bolgarski je večraj (torej 12. t. m.) ponoči ob 11 napovedala vojno Srbiji. Vojna napoved se utemeljuje s tem, da se Srbija upira celo odstopitvi onega dela Macedonije, ki ga je objubila četverozeveza.«

Nekoliko drugačen vzrok za bolgarski napad, oziroma vojno napoved je podal predsednik bolgarskega saborja, Vačev, v »Balkanski pošti«, kjer je pisal: »Kakor hitro se prično avstro-ogrsko in nemške čete približevajo onemu ozemlju, ki ga Bolgarska zahteva zase, mora Bolgarska z zasedenjem tega ozemlja varovati svoje koristi. Tudi Nemčija in Avstro-Ogrska razume, da ne moremo nikomur dovoliti zasedanja tega ozemlja.«

Naše in nemške čete so doslej prodrle črte od dva dneva pohoda od donavske črte. Srbi se jim upirajo izredno trdovratno, kajti v njihovem interesu je, da kolikor mogoče zadržijo prodiranje naših in nemških čet v notranjost dežele in tako na eni strani pridobe časa za francosko-angliško-italijanski ekspedicijski zbor, da poseže še vsaj kolikortoliko pravočasno vmes, na drugi strani pa da prepreči zvezo med armado nemškega generala Gallwitza, ki prodira od Smederevega pri Požarevcu v jugovzhodni smeri, in bolgarskimi četami, ki imajo, kakor se kaže, namen prodirati v zapadni in severozapadni smeri. Gallwitzeva armada stoji pred Požarevcem, kjer imajo Srbi močno utrjene postojanke, katere pa se želje že deloma posrečilo odbiti, ker je že prekoračila cesto, ki vodi iz Požarevca proti

jugu v Gradište. Približuje se ozemlju, ki ga mislijo zasedeti Bolgari.

Dvomljivo je, da bi prišla pomoč četverozeveza Srbiji pravočasno. Tako pravi »Corriere della Sera«, da pač ne kaže jemati četverozeveznih čet z Galipolija, kjer vežejo znatne turške sile. Velikega pomena bi bilo, ko bi Rusija poslala v Bolgarsko svoje čete. 150.000 četverozevnih čet ne zadostuje, posebno ker železnica iz Soluna v Skoplje ne more zmagati prevoza tako velikih mas. List pravi, da Srbije ni mogoče rešiti in da jo je treba vkljub temu, da je ta žrtev tako bolesta, prepustiti usodi. Moči četverozeve se ne smejo razkosati. Turinska »Stampa« pravi, da bi bilo za rešitev Srbije treba armade najmanj pol milijona mož. Če ni soudeležena Grška, da akcija četverozeve ne more imeti uspeha. »Avanti« pa prikrito namiguje, da bi predor avstro-ogrskih in nemških čet na timoški fronti odločil vojni položaj in dovedel do miru, kajti nihče da ne bi se čudil Srbom, ko bi opustili brezuspešni, smrtonosni boj.

Splošno pa ni nikarkršnih zanesljivih vesti, kje se nahajajo sedaj četverozevne ekspedicijske čete, in brezopojno se ne sme verjeti, da so še vedno v Solunu, ker bi bila vendar velika napaka, ko bi četverozevni tako odkrito govorili o gibanju svojih čet, kakor se je to godilo doslej.

V Srbiji, kakor poroča »Novoje Vremja«, vlada veliko razburjenje. Vlada je sklicala skupščino na 14. oktobra. Srbska javnost je zelo ogorčena zaradi postopanja zavezničev in jim očita, da podpirajo Srbijo le s praznimi besedami. Zdravstveno stanje kralja Petra se je poslabšalo in ker razmere v deželi ne dovoljujejo, da bi šel kralj v kake domače toplice, mu je svetoval zdravnik, da naj bi odšel v kako mirno kopališče v južni Italiji.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

SOFIJA, 12. (Zakasnelo.) »Agence Tel. Bulgare« poroča: Srbske čete so prekoračile mejo in so poizkušale večraj zasedeti višini Koricka Glava in Rosoviti Klmac (menda »Klanjac«), ki sta na bolgarskih tleh zapadno od Belogradčika. Nastal je boj, ki je trajal ves dan. Bolgarske čete so odbile napadalce in so nato zasedle imenovani višini.

Belogradčik je bolgarsko mesto, ležeče skoraj ravno tako daleč od bolgarsko-srbske meje, kakor na srbski strani Knjaževac. Iz Belogradčika vodijo tri poti v Srbijo: prva preko bolgarskih Stajkovec in sedla Kadibogaša v srbsko Korito, druga preko bolgarskega Vrhovca v srbski Radičevac, tretja, velika cesta, pa preko sedla sv. Nikolaja. V gornjem poročilu omenjeni višini Koricka Glava (Korito = Koritska Glava) in Rosoviti Klmac se nahajate najbrž ob prvo omenjeni poti.

SOFIJA, 13. (Kor.) »Agence Tel. Bulgare« poroča: Uradno se razglša: V zvezi z že javljeno kršitvijo bolgarskega ozemlja pri Belogradčiku so poizkušali Srbi danes ponoči vpad v več krajev v okolišju Trna, Bosilevgrada in Kjustendila, z namenom, da bi zasedli bolgarske strategične točke, ki branijo cesto v Sofijo. Njihove poizkuse so preprečile v bližini ogroženih točk stoječe bolgarske čete. Danes popoldne se je posrečilo našim četam pregnati Srbe. Vendar pa v omenjenih krajih boji še trajajo dalje. Dosedanje bolgarske izgube znašajo 18 mrtvih in kakih 30 težko in 160 lahko ranjenih.

Bolgarsko mesto Trn se nahaja nekaj nad 20 kilometrov značne črte proti jugu od Caribroda, kjer prihaja orijentska železnica iz Belgrada-Pirota na bolgarska tla. Bosilevgrad je kakih 45 kilometrov značne črte dalje proti jugu od Trna, oddaljen od meje okoli 10 km značne črte, Kjustendil pa leži ob železniški progi, ki vodi iz Sofije jugozapadno do meje, odkoder je po srbskih tleh pač projektirana, a se ne ve, če že dograjena železnica preko Krive Palanke in Kumanovega v Skoplje. Skozi Kjustendil vodi glavna cesta iz Sofije v Skoplje.

Vojna napoved.

DUNAJ, 14. (K.) Politische Korrespondenz« doznava od bolgarskega poslanstva, da so 12. in 13. t. m. srbske čete pri Kjustendilu, Trnu in Belogradčiku prekoračile bolgarsko mejo in napadle bolgarske čete. Razvili so se ljuti boji, ki še trajajo. Zaradi tega napada izjavlja bolgarska vlada, da se Bolgarska nahaja od 8 zjutraj 14. oktobra t. l. dalje, v vojnem stanju s Srbijo.

SOFIJA, 13. (Kor.) Oficijozna »Narodni Prava« poročajo pod naslovom »Srbsko izzivanje«, da so Srbi 12. t. m. zjutraj brez povoda napadli pri Belogradčiku bolgarske čete. V odgovor na to blazno izzivanje so bolgarske čete po ljutem boju zasedle neko višino in dve drugi točki na srbskih tleh.

Manifest kralja Ferdinanda.

SOFIJA, 14. (Kor.) Agence Tel. Bulgare poroča: Kraljev manifest kliče narod in armado na obrambo od zavratnega soseda oskrunjene domače zemlje in na o-

svoboditev pod srbskim jarmom borečih se bratov. Manifest se spominja prizadevanj kralja in vlade za ohranitev miru, prizadevanj, ki so imela namen, da uredničijo ideale bolgarskega naroda po poti nevtralnosti in da dosežejo od strani obeh vojujočih se skupin priznanje krivice, ki je bila prizadejana Bolgarom vsled delitve Macedonije, koje največji del bi moral tako po priznanju zveznih, kakor centralnih držav, pripadati Bolgarski. Napadli bomo, pravi manifest, Srbe istočasno s hrabrimi vojskami osrednjih cesarstev.

Turki na pomoč Bolgarski.

MILAN, 13. (Kor.) »Secolo« javlja iz Soluna: Turki koncentrirajo dve diviziji v okolici Sulija, da bi pomagali Bolgarom proti morebitnemu poizkusu izkrcanja četverozevnih čet v Dedegaču.

Dnevno povelje generala Žekovega.

SOFIJA, 13. (Kor.) »Agence Tel. Bulgare« javlja: Vrhovni armadni poveljnik general Žekov je izdal na armado dnevno povelje, v katerem izraža neomajno zaupanje v hrabrost in požrtvovalnost čet, ki bodo znale popraviti krivico, ki je bila storjena bolgarskemu narodu, kateri odločno hoče ostati zvesti svoji zgodovinski nalogi do konca.

Bolgarska kraljeva princa v armadi.

SOFIJA, 11. (Kor.) (Zakasnelo.) Agence Tel. Bulgare poroča: Prestolonaslednik, stotnik princ Boris je bil v posebni uporabi dodeljen generalnemu štabu generalissima.

Poročnik princ Ciril je bil imenovan za ordonančnega častnika pri štabu druge armade.

Rusofilska stranka za slogo.

SOFIJA, 12. (Zakasnelo.) Kakor poroča »Preporoc«, oficijelni organ demokratske stranke, se zavzema sedaj tudi »Mir«, glasililo stranke Gešovega, za slogo na Bolgarskem ter piše: Kocka je padla; gre sedaj za organizacijo zmag.

Podaljšanje moratorija.

SOFIJA, 12. (Zakasnelo.) Uradni list objavlja naredbo, s katero se podaljšuje moratorij.

Bolgarski dementi.

SOFIJA, 11. (Kor.) (Zakasnelo.) Agence Tel. Bulgare je pooblašena, da formalno dementira v encm delu inozemskega časopisja razširjeno vest, da se nahajajo v Albaniji bolgarski emisarji, ki da imajo nalogo, da delajo propagando v prilog centralnim državam ter rekrutirajo bande za napad proti Srbiji.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se razglša: 14. oktobra 1915., opoldne.

Rusko bojišče. — Sovražnik je napadel večraj naše postojanke zapadno od Tarnopola. Naskočil je v tri postopih, pri čemer je opremil moze prvega postopa z varnostnimi ščiti. Naše čete so ga odbili. Imel je velike izgube. Drugeče na severovzhodu nič posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Z nemško-ruskega bojišča.

BEROLIN, 14. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 14. oktobra.

Vzhodno bojišče. — (Hindenburgova armadna skupina): Zapadno in južno od Illuxta smo vrgli nasprotnika iz nadaljne postojanke, ujeli 650 ujetnikov in zajeli tri strojne puške. Ruski napad zapadno in jugozapadno od Dvinskoga so bili zavrnjeni. — (Princa Leopolda Bavarškega in Linsingena skupina): Nič novega. — Nemške čete generala Bothmmerja so zavzele Hajvoronko južno od Burkanovega ter vrgle Ruse nazaj čez Strypo. Vrhovno armadno vodstvo.

Reorganizacija ruske armade.

PARIZ, 13. (Kor.) Poročevalec »Journala« v ruskem glavnem stanu brzojavlja: Radi razvoja dogodkov na Balkanu se ne sme pozabljati na glavno bojišče, v katerega se razvija sedaj rusko bojišče. Ne nahajamo se več v času, ko so Nemci izrabili pomanjkanje municije pri Rusih ter so mogli premagati infanterijo. Danes so pričeli Rusi na fronti 140 vrst, med Drisvjaškimi jezerom in smorgonskim ozemljem z ofenzivo, ter groze, da predro nemško fronto. Rusi vzemirajajo nemške čete, ki oblegajo Dvinsk. Vpliv organizacije ruske armade se čuti od dne do dne bolj.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se razglša: 14. oktobra 1915., opoldne.

Italijansko bojišče. — Nadaljuje se živahni artiljerijski ogenj proti našim postojankam na lairanski in vičgeroškoti visoki planoti in proti posameznim oporiščem dolomitske fronte. Alpski bataljon, ki je udaril na predpostojanko južno od Rive, je bil pregnan po našem topovskem ognju. Na primorski fronti smo v okrožju Javorčka zasedli kos ita-

lianskega jarka. Dva italijanska napada na Mrzli vrh, ki sta po siloviti ognjeni pripravi dospela do naših ovir, sta bila odbita. Na ostalih delih soške fronte navadni topovski ogenj.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo Cudorne.

DUNAJ, 13. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 11. oktobra: V odseku med Adizo in Brento, posebno v bojnem področju Val d'Assa, je prišlo do ugodnih izpadov naših oddelkov proti sovražnim postojankam. V žične ovire smo napravili vrzeli, nekoliko sovražnikovih obrambnih oddelkov smo potolčili in zajeli vojne ujetnike, med njimi enega častnika. S svoje strani je sovražnik napadel našo postojanko na Monte Maronia in na Malga Pioverna Alta na planoti severozapadno od Arsiero. Pognali smo ga nazaj ob izgubah. Na kraški planoti so naše čete nekoliko napredovale, posebno v bližini gozda, imenovanega »Podkev«.

Hrabrost slovenskega vojaka.

DUNAJ, 13. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Čisto poseben dokaz uspešne hrabrosti pred sovražnikom je podal pešec 2. stotnije c. in kr. pešpolka št. 87 (spodnještajerski slovenski polk, pri katerem služi tudi več Primorcev), hraber čin, ki zasluži, da ga izve velika javnost. Nevzdržno je naskakoval oddelk, kateremu je pripadal Fran Jevnišek, omenjeni pešec, sovražno postojanko. — Ogenj pušek in strojnih pušek s strani je trgal velike vrzeli v naše vrste in položaj naskakujočih je postal kritičen. Tedaj je Jevnišek izročil svojo puško tovarišu, ki je bil za njim, vzel v roke harmoniko, ki mu jih je izročila stotinja, udrl naprej ter se postavil na čelo oddelka. Čisto brez sapa zaradi teka, je pričel gologlav igrati cesarsko pšesem. Sledeče mu možje je zapelo za njim cesarsko pesem in počel so naskakovalne kolone vrdele v sovražne postojanke. Tudi pri vdoru in nato sledednem preganjanju sovražnika je ostal Jevnišek, igrajoč na svojo harmoniko patriotične pesni, na čelu oddelka. Predlagan je bil za visoko odlikovanje.

Z zapadnega bojišča.

BEROLIN, 14. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 14. oktobra.

Zapadno bojišče. — Dočim so sovražni monitorji brez uspeha obstreljevali obal pri Westende in sovražna artiljerija naše postojanke severno od Yperna, so Angleži skoraj na vsej fronti med Ypernom in Loosom začeli napad za oblaki dima in plinov, ki se je pa popolnoma izjalovil. Na več mestih je dim udaril nazaj v sovražne jarko. Samo severovzhodno in vzhodno od Vermellesa so se Angleži na majhnih mestih mogli ustanoviti v naših najsprednejših jarkih, iz katerih pa so že poginili z ročnimi granatami. Pet napadov brez uporabe oblakov dima, toda z močnimi silami proti postojanki zapadno od Hullucha je odbitih ob težkih sovražnikovih izgubah. Južno od Augresa smo v protinapadu odvzeli sovražniku dve strojni puški. — Pri očiščenju malih gnezd, ki so jih imeli Francozi še zasedene na višini vzhodno od Soucheza, je ostalo 400 ujetnikov v naših rokah. V Šampniju so Francozi nadaljevali svoje napade na obeh straneh Tahure z najskrajnejšo hluotostjo. Pet napadov južno, dva severno ceste Tahure-Souain so se izjalovili ob težkih sovražnikovih izgubah. Nočne napade je zavrnil naš artiljerijski ogenj v kali. Na Combrški višini smo razstrelili sovražni jarek v dolžosti 100 metrov. V Vozevih so poizkušali Francozi zopet zavzeti 12. t. m. jim vzeto postojanko na Schratzmaennlu. Njihov napad je razpadel ob naših ovirah.

Agence Havas, uradno glasilo francoske vlade, se drzne trdit, da je v nemškem dnevnem poročilu 3. t. m. objavljeno povelje generala Joffra izmišljeno z nemške strani. Poni temu se ugotavlja, da se nahaja več izvirnih odtiskov povelja v nemških rokah in da je veliko število ujetih častnikov in mestva brez obotavljanja priznalo, da ve za to povelje, ki so ga tudi večkrat imeli s seboj v prepisu.

Vrhovno armadno vodstvo.

Letalski napad na London.

BEROLIN, 14. (Kor.) Wolffov urad javlja: Naši mornariški zrakoplovi so v noči od 13. na 14. oktobra napadli mesto London in važne naprave v okolici ter baterije v Ipswichu. Londonska city je bila v več napadih, londonski dokl, vodovodne naprave v Hamptonu pri Londonu in Woolwich pa izdatno obmetani z užigalnimi in razstrelivnimi bombami. Na vseh mestih so se opazovali močni razstrelni učinki in veliki požarji. Kljub siloviti obrambi, ki se je deloma pričela že ob obali, so se vsi zrakoplovi vrnili nepoškodovani.

Namestnik načelnika mornariškega administralskega štaba: pl. Behncke.

Potopljene ladje.

LONDON, 13. (Kor.) Ribiška ladja »Vulture« iz Grimbyja je bila potopljena v Severnem morju. Od 10 moč štetoče posadke so našli sedaj tri mrtvece.

AMSTERDAM, 13. (Kor.) Nieuwe van den Dag« poroča iz Ymuidena: Ribiški parnik »Dollin« je opazoval, kako je angleški ribiški parnik zadel ob mino in se potopil.

AMSTERDAM, 13. (Kor.) Nizozemski konzul v Arhangelskem javlja, da se je vlačilni parnik »Holland«, na potu iz Rotterdamu v Arhangelsk, potopil v Belem morju. Posadka se je rešila.

Zaupnica francoski vladi.

PARIZ, 14. (Kor.) V današnji seji je ministrski predsednik izjavil na tozadevno interpelacijo, da je Delcassé podal demisijsko edino le iz zdravstvenih ozirnov, ne pa morda zaradi nesoglasja z ostalimi člani kabineta. Po daljši, precej burni debati, v kateri je bil odklonjen predlog, da naj se sestane zbornica kot tajni odsek, se je končno sprejela zaupnica vladi s 372 glasovi proti 9.

Vesti iz Grške.

Grška zbornica.

ATENE, 12. (Agence d'Athènes). — Zbornica se je po izjavi ministrskega predsednika Zaimisa in Venizelosa oddala do prihodnjega ponedeljka.

Vtis vladno izjave v Italiji.

MILAN, 13. (Kor.) »Corriere della Sera« poroča, da je na politične kroge v Rimu napravila izjava grškega ministrskega predsednika Zaimisa vtisk, da bi Grška šele tedaj posegla vmes proti Bolgarski, ko bi se videla ogrožena po Bolgarski. Zdi se tudi, ta tajen grško-bolgarski dogovor ni mogoč.

Izkrcanje v Solunu.

PARIZ, 13. (Kor.) Listi javljajo iz Aten: Nove angleške čete so 11. oktobra dospelle v Solun. — »Journal« javlja iz Soluna: Ukrenilo se je vse potrebno proti sovražnim podvodnikom. Zgradili so veliko številno barak za shrambo materijala. Doslej ni bilo pri izkrcavanjih nobene nesreče. Razpoloženje srbskega prebivalstva je pesimistično. Potniki iz Niša pripovedujejo, da so bombe tamkaj napravile veliko škodo. Nad Solunom je bilo 12. oktobra proglašeno obsedno stanje.

Masaryk na londonski univerzi.

LONDON, 12. (Kor.) Kings Collegs na londonskem vsučilišču je sklenil ustanoviti stolico za slovanske studije in je poklical kot učitelja bivšega praškega profesorja Masaryka.

Kronski kurz.

DUNAJ, 13. (Kor.) — Preračunjevalni kurz za plačila v Svico potom poštne hranilnice se do preklica določa na 100 frankov — 128 kron, za plačila v Nemčijo pa 100 mark — 138 kron.

Pred velikimi dogodki na Balkanu.

Vsako ima zavest, da smo na predvečer velikih dogodkov na Balkanu, ki jim posledice ne bodo delovale samo na bodočo strukturo tega polotoka, marveč prinesejo tudi novo državno-politično razvrščanje ostale Evrope.

Kot uvod tem velikim dogodkom se že razvija balkanska ofenziva centralnih vlasti. Po vseh poročilih, ki nam prihajajo, moramo sklepati, da napredovanje avstrijskih in nemških čet uspešno napreduje. Na vsej fronti so te čete prekoračile reke. Ali pomenjalo bi varati same sebe, ako bi si domnevali, da bo to napredovanje lahek posel. V prvo se priznava v obče — tudi od nje nasprotnikov — da je Srbija militarično izvrstno organizovana, da je Srb dober in hraber vojak; a v drugo, da so — kar posebno težko pada na tehtnico — terenske razmere jako ugodne za obrambo; in da so slednjič, Srbi dobro porabili večmesečen odmor za organizacijo odpora. Dogradili so mnogo obrambnih linij, ki jih bodo branili z obupno žilavostjo. Nu, kraj vsega tega je splošno mnenje, da izborna vojedne in hrabre čete centralnih vlasti premagajo vse težave in ovire in da to — kakor se sodi — zadnje dejanje v tej krvavi drami konča zmagoslavno za združeni nemški in avstrijski vojski, ki potem, združeni z bolgarsko vojsko, pridete v stik s turško vojsko in odločite igro.

kot obvezen predmet. Pouk se bo vršil dva krat na teden, začeniši z drugim razredom.

Zaustavljen slovaški list. — „Slovenski Dennyk“, edini slovaški list, ki izhaja v Budimpešti, je ogrska vlada zaustavila. O vzrokih tej ostri odredbi se nič ne poroča.

Pismo grško-katoliškega škofa na Ogrskem. Grško-katoliški škof v Eperjesu je izdal duhovnikom in učiteljem svoje škofije pismo, v katerem pravi, da želi, da se iz dosedanje prakse izbrše vse, kar daje povoda raznemu hujskanju proti zvestobi do madjarske domovine. Duševna kultura naroda se mora preblížiti madjarski narodni kulturi. V svesti si svoje dolžnosti, da vodi duševno življenje naroda, ki živi v moji škofiji, kakor tudi pravice, ki jih vršim nad šolami, odločil sem, da pouk materinega jezika v šoli uredim tako, da bo odgovarjalo pedagoškim zahtevam in da ob enem obvarujem ljudstvo pred hujskanjem, ki ogrožava življenska vprašanja na odo.

Postopanje z ujetniki v sovražnih državah se širijo navadno najrazličnejše vesti, ki bi, ako bi bile vse resnične, pričale o podivjanosti in nasprotju z vsako človeško kulturo, civilizacijo in humanostjo. Na srečo pa ni vse tako črno, kakor nam slika ali tendenca ali pa — bujna fantazija. Včas je že kaj resničnega, ali mnogokaj gotovo pretirane, ali pa direktno neresničnega. Tako so se širile take vznemirljive vesti o postopanju z nemškimi ujetniki na Japonskem. Sedaj pa čitamo v „Frankfurter Zeitung“, da je odbor za nemške vojne ujetnike v Frankobrodu ob M. poizvedoval o stvari in je doznal, da se z nemškimi vojnimi ujetniki v obče dobro postopa, da oblasti na Japonskem kažejo najboljšo voljo ter da treba posamične slučaje pisati le na račun nespretnosti in samovoljnosti proučenih organov. To konstatacijo imejmo pred očmi, kadar čitamo kake grozomorne vesti o postopanju z vojnimi ujetniki, in tolaži naj nas vera, da čut človečanstva ni še izumrl v ljudeh. Čutstven človek bo videl pač v sovražniku sovražnika, ali pri tem tudi — sočloveka.

Sodelovanjem ravnatelja c. kr. javnih skladišč, dr. Matthuscheta, se je posrečilo cesarskemu komisariju dobiti za poizkušnjo v naše mesto na račun občine vagon svezega mesa.

Meso, ki je dospelo semkaj včeraj, so preiskali občinski živnozdravniki in organi tržnega nadzorništva ter se je z zadovoljstvom moglo konstatirati, da je kakovost mesa absolutno najboljša in da je ohranjeno kar najbolje. Ker se more tako meso še sveže dati v porabo in torej ni treba, da bi šele zmrzovalo, je gospod namestnik, po posredovanju cesarskega komisarja, dovolil prodajo tega mesa v raznih mestnih mesnicah popolnoma izjemno, že danes popoldne, dasiravno je petek.

Z ozirom na boljšo kakovost in velike prevozne stroške so bile prodajne cene določene tako-le:

prednji deli s priklado K 5.12 kg, zadnji » » » » K 5.68 kg.

Po uspehu tega poizkusa bo odvisna morebitna nadaljna naročba mesa s strani občine.

Trst, 15. oktobra 1915. MESTNI MAGISTRAT.

Peki, jestvinčarji, gostilničarji in drugi prodajalci kruha in moke morajo v nedeljo ali ponedeljek (17. ali 18. oktobra) izročiti odrezke krušnih izkaznic prvega tedna (zelene barve) ter enodnevnih izkaznic pristojni krušni komisiji. Odrezki se morajo izročiti v zaprtih zavitkih, ki se dobivajo od danes dalje pri krušnih komisijah.

Na prodajališču aprovizacijske komisije v ulici Parini je nastala včeraj popoldne, da je po atelejih sedeval kot model. V lopovskem svetu je imel ime Leonida in je bil pod tem priimkom ali pridvomkom splošno znan.

Možak, ki mu je sedel nasproti, je bil približno iste starosti. Lase je imel sive — nekdanj so bili rdeči — njegovo mršavo lice pa je bilo prostaški in zopno grdo. Skileči pogled ni nikdar miroval in zdelo se je, kakor da se boji, da bi obstal na človeku ali na čem drugem.

V svoji obleki je očividno kazal najslabši okus. Njegovo vedenje je bilo vedenje »barrierskega plemiča« ali onih ljudi, za katere naš jezik nima imena in ki, še propalejši kot prostitutke, žive od sramotnega zaslužka prostitucije, kot katere viteški pokrovitelji se kažejo.

Nosil je široke, olivnato zelene hlače, poljski jopič, telovnik iz svetlomodrega kašmira, v katerega so bili uvezeni palmni listi oranžaste barve. Masten klobuk mu je drzno čepel na desnem ušesu, da ga mu je skoraj pokrival popolnoma. Na levi strani mu je gledal izpod klobuka šop las, zasvedran kakor odčepnik.

Cez kolena je imel pogrnjen robec. Prstan iz medu, z velikim, ponarejenim diamantom, se mu je lesketal na prstancu leve roke, s katero je držal pipo.

Imenoval se je Adolf Galimand. V času svoje viharne mladosti se je preživljal s poštono prodajo varnostnih verižic in oddajanjem protiznamk ob vratih gledališča »de l'Ambigu-Comique«.

Toda časi so se izpremenili. Odtlej je znal najti druga eksistenčna sredstva, ki so mu dovoljevala mirno in brezskrbno življenje v razkošju in razuzdanosti.

V kratkem izyemo, kaka so bila ta njegova življenska sredstva. Toda poslušajmo sedaj!

— Ei, kaj pa ti je vendar, ubogi moj Leonida, — je rekel Adolf in trčil s kozarcem ob prijateljevega, — ej, kaj pa ti je vendar? Zdi se mi skoraj, da nisi popolnoma sređen?

Papiga jo je kavsnila. Včeraj zjutraj ob desetih je prihitela na zdravniško postajo 63letna Antonija vdova Molinarjeva. Zenica je imela desno roko krvavo. Povedala je, da je božala neko papigo, a ta se je nje-nega božanja naveličala ter jo je kavsnila in jo ranila do krvi. Zdravnik ji je podelil slučajno primerno pomoč.

Pazite na otroke! 3letni Karel Tedesco, ki stanuje z roditelji v Rocolu št. 253, je včeraj popoldne ob polištrih splezal na neko drevo, s katerega je pa padel in se pri tem precej pobil po desnem licu. Mati ga je nesla na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik izpral in obvezal rano.

Istotako je ob dveh včeraj popoldne prinesla na zdravniško postajo svojega triinpolletnega Pepčka Antonija Micheluzzijeva, ki stanuje v ulici del Molin grande št. 11. Pepček je bil splezal na nek zid, a tudi on je cepnil z zida na tla ter se pri tem ranil, in sicer precej težko na spodnjo ustnico.

Tudi njemu je zdravnik podelil slučajno primerno pomoč.

Darovi. Za vojske na primorskem bojišču so ob priliki v ta namen prirejene veselice nabrala barkovljanska dekleta K 31270. Denar se je izročil nabiralnemu odboru. K temu znesku je še dodal potem tržaški škof msgr dr. Karlin K 10.

Darovi, došli ces. komisariju. V počastitev spomina pokojne Neže Zonta Marij in Ferdinanda Rember K 30 v korist skladu za brezposelne. V počastitev spomina Josipine Oblasser pl. Brucker Albano in Henrijeta Oblasser K 50 in družina kapitana Janjitiča K 50 v korist Rdečega križa. Lastnica hotel-restavracija „Alla Città di Parenzo“ v znak protesta proti nekemu članku v „Lavoratore“ od dne 12. oktobra K 20 za vojske na bojišču. Pridružuje se temu protestu, uslužbenici imenovane restavracija po gospej Mariji Prasherjevi v isti namen K 8.

Cene raznih živil v Trstu. (Dne 14. oktobra 1915.)

Table listing prices for various goods: Moka bela, Sladkor, Meso (goveje), Meso telečje, Meso kostrunovo, Vampi, Slanina (soljena), Gnjat, Gnjat sirova, Svinjina prekajena (rebra), Maslo sirovo, Mast svinjska, Sir (ementalaki), Kokoši, Piščanci, Polenovka suha namočena, Testenina, Riz, Fazol, Bob, Zelje (sladko), Zelje (kislo), Kisa ropa, Sladka ropa, Ječmen, Fišol (strošji) vianarjev, Krompir, Paradižniki, Radič, Salata, Zelono, Cesen, Cebula, Jajca, Biče, Pesa, Malancane, Kumare, Mleko, Olje.

*) Popoldne, kasno, se je krompir prodajal po 16 vin. kg.

Vesti iz Gorishe. Sežana. — Splošni uspeh nabiranja darov za ranjence v pol. okr. sežanskem na ranjencev dan v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva cesarja je sledeč:

- 1. v občini Sežana K 73096, dalje 3000 cigaret, 12 steklenic ribeza, 2 piščeti in 95 jajc, 2. v občini Komen K 40232, 3. v občini Stanjel K 27340, 4. v občini Nabrežina K 230, 5. v občini Dutovlje K 5770, 6. v občini Kobjaglava K 5483, 7. v občini Štorje K 100, 8. v občini Štjak K 12660, 9. v občini Povir K 12132, 10. v občini Veliki Repen K 14880, 11. v občini Skopo K 13320, 12. v občini Tomaj K 23512, 13. v občini Slivno K 5254, 13. v občini Sempolaj K 5982, 14. v občini Pliskovica K 9491, 15. v občini Mavhinje K 547, 16. v občini Gabrovica K 3570, 17. v občini Škrbina K 2380, 18. v občini Berje K 5644, 19. v občini Velikidol K 57, 20. v občini Naklo K 20025, 21. v občini Kopriva K 20450, 22. v občini Zgonik K 40, 23. v občini Gorjansko K 50, 24. v občini Avber K 7520. Skupaj torej K 411141, dalje 3800 cigaret, 12 steklenic ribeza, 2 piščeti in 95 jajc. — Prip. uredništva. — Zaradi ozkega prostora v našem listu nismo mogli priobčiti popolnega seznama vseh darovalcev; zato smo priobčili le skupne svote v posameznih občinah nabranih darov. Naj nam torej oprostite darovalci.

MALI OGLASI. Dvoji kostanj in orehe plačam po visoki cenil. — Skladišče Boccaccio 528. Prodaja se 5 vagonov ogrske čebule MACCO po K 73 kvintal na debelo in po K 75 na drobno. Špeh, mast, salam, šir, čokolada in druge jestvine. Skladišče Via Chiozza 7. 529. Prodaja se lesena baraka po nizki cenil. Pripravna za prodajo na vsakem kraju, ker se lahko sestavi v kose. Pojasnila pri „Konsumnem društvu v Rojanu.“ 530. Kupim volno K 7 kg. Pavlovič, Via Vasari št. 19. 600. Trgovec kupi dnevno novo in rabljeno volno po konkurenčni in visoki cenil. Prineset ali pisati DEBIASIO, ul. Chiozza št. 34. 519. Namizna Jabolka od 5 kg naprej, po 30 do 60 von. kg razložila po povzetju A. OSET pl. Guštanj Korosko Razpola se tudi vino, jabolčnik, suhe češnje in novo zdravilno vodo „Silva vrlec“ 505.

Umetni zobje z In brez čeljusti, zlate krone in obrobki VILJEM TUSCHER konces. zobotehnik TRST, ul. Caserma št. 13, II. n. Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Šampanjec vsake vrste, pristen izolski peneci ali dezertni refošk, peneci ali dezertni moškati, istrski in dalmatinski tropinovec, slivovci, istrska in dalmatinska vina, vermouth, marsala, konjak in rum vse pripravljeno in po nizki cenil prodaja J. PARČINA slovenska trvdka, ex kavarna Goldoni, Trst.

PODRUŽNICA AVSTRIJSKEGA KREDITNEGA ZAVODA v TRSTU sprejema podpisovanja toliko v uradih na Dunaju VII Zollergasse 2 kakor tudi v sedežu v Trstu, Piazza Nuova 2 za III. 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo, ki po emisijem kursu 93.60%, z odbitkom 1/2% t. j. po 93.10% prinaša 6 1/2% letno, ter skrbi za povračilo najkasneje do 1. oktobra 1930. Podružnica gre na roko glede plačevanja in daje na željo vsako tozadevno pojasnilo.

Dr. HORVATH TRST, Via Carintia 39. Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI. ŠIBKOST in NEVROZNOŠT za BOLEZNI v NOGAN in SKLEPIN. Sprejema od 10-1 pop. in 4-7 zveče; ob nedeljah od 10-1.

Umetno-fotografični atelje Trst, ulica del Rivo št. 42 (priliciže) Trst. Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke notranjost lokalov, porocelanost plošče za vsakovrst. spomenike. POSEBNOST: POVEČANJE in VSAKE FOTOGRAFIJE. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42.

MICHELE ZEPPAR Trst, ulica San Giovanni 6 in 2 TELEFON št. II-85 Podružnica v Zadru. Zaloga majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd) lastnega izdelka. Edino zastop. tovarno majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Glasako. Izbera plošč za stene kakor tudi za štedilnike, majolice, peči izdelane za trajen ogenj, uporablivo tudi za stila 572.

Ali ta borba bo ogromna, gigantska, ker bo sodelovala v njej malo ne vsa Evropa. Nastop tega dejstva je napovedal ruski ultimatum Bolgarski. Iz Petrograda poročajo tudi, da je ruska vlada že odredila blokado bolgarskih pristanišč ob Črnem morju ter da je zapadni del Črnega morja proglasila za vojno območje.

Dozorevanje dogodkov je tudi v Italiji izzvalo gibanje, živahne diskusije in potovanja gospoda Salandra. Italijanski ministrski predsednik je baje odpotoval v glavni stan, h kralju, a italijanski listi so uverjeni, da pogovor bo veljal obliki in načinu sodelovanja Italije v balkanski vojni. »Secolo« meni celo, da že to potovanje Salandre prinese odločitev. Ta list pozivlja četverosporazum, naj ne ostavi Srbije na cedilu, ter strši celo, da bi moglo skoro slediti mirovne ponudbe Srbiji. O centralnih vlasti misli seveda. Seveda niso ne vsi politični faktorji in tudi ne vsi listi v Italiji za oboroženo sodelovanje Italije na balkanskem bojišču. Mnogi imajo težke pomisleke proti sodelovanju Italije. In to že z ozirom na dosedanj nje ravno vsposodljivji potek vojne proti Avstriji; in mej temi menda ni najzadnjeji gospod grof in — meteorolog Cadorna. Na aktivno sodelovanje Italije bi kazala vest, da se je te dni nekaj srbskih častnikov mudilo v italijanskem glavnem stanu. Sicer pa so Italijani srečno doveli od tega, da svet ne jemlje posebno tragično njihovih napovedi, pa naj še tako grozilno gubančijo lice.

Večje pozornosti pa zahtevajo včerajšnje vesti o izjavah v grški zbornici. Mi smo vedno trdili, da bi centralni vlasti grešili, ako bi prevčé zaupali grškemu vremenu. V tem našem uverjenju nas podkrepila tudi izjava grškega ministrskega predsednika Zaimisa. Rekel je, da Grška tudi sedaj opira svojo politiko na tiste temelje, na katerih je stonela od začetka vojne! Torej tudi na tiste, na katerih je zidal — Venizelos?! Grška da hoče varovati svoje življenske koristi, da bo vstrajala pri oboroženi nevtralnosti in da bo svoje postopanje uravnavala po dogodkih. Ni ene besede nismo čuli torej, da hoče Grška revidirati svojo politiko iz Venizelosovih časov! Ostanemo pri dosedanjih smereh — to je bilo vse, kar je povedal Zaimis. Ni veliko in vendar — veliko, ker se je težko ubraniti utisa, da hoče tudi Zaimis ohraniti vrata odprta do četverosporazuma. Ne zahtevamo, naj bi se to, kar pravimo, smatralo kot gotovo dejstvo. Ali to je gotovo, da izjava, ki jo je padala grška vlada, ni povsem zadovoljiva za centralni vlasti. Zato je želiti, da bi naša diplomacija z bistrim očesom zasledovala zvite poti grške vlade, da ne bi prišlo iz Aten kako neprijetno presenečenje. Saj mora vzbujaati sume in dvome že dejstvo, da nam brzobjavka korespondenčnega biro-a ni nič sporočila o kaki izjavi Zaimisa o — namerah grške vlade proti eventualnemu nadaljnemu izkrcavanju eintentnih čet na grškem teritoriju!

Razne politične vesti.

Ne morejo mirovati! Iz čeških listov posnemljemo, da so imeli te dni nemški radikali na Češkem svoje posvetovanje. Med glavnimi točkami dnevnega reda je bilo: posvetovanje o spošnem političnem položaju in s tem v zvezi ostrá kritika, ker da se znana naredba železniškega ministrstva ne izvršuje. Mi bi tem srboritezem — ki niti v sedanjih resnih časih ne morejo drugače, nego da drežajo in drežajo v lahko razumljive, ker naravne občutljivosti drugih narodov — radi odgovorili, kakor pač treba. Ali v razmerje so sedaj take, da že moramo vzeti vde v usta. Toliko pa nam bo morda dovoljeno povedati, da imamo informacije, da je ravno glede umestnosti omenjene naredbe železniškega ministrstva v zelo visokih krogih — različnih sodb! Sicer pa bomo lažje umeli to srboritost v sedanjih časih, ako vemo, da je gori rečene mu posvetovanju predsedoval — znani Wolf. Tudi ta — volk menjuje dlako, ako to nje mu kaže, ali ne menjuje svoje naravi, vsled katere je že davno postal — slaven!

Poljski jezik v Sleziji obvezen. Slezjski listi poročajo, da je deželni šolski svet izdal naredbo, s katero se na srednjih šolah v Bielicu z letošnjim letom uvaja poljski jezik

PODLISTEK GREŠNICE.

Roman. — Francoski spisatelj Xavier de Montepin. Globoke brazde, s katerimi je bilo pokrito to olimpijsko čelo, niso bile nikakor posledica starosti, temveč razuzdanosti. Oči je obdajal umazanosi obroč, da se je rdečica obrvi kazala še bolj razločno, trepalnice so bile redke, gube okoli ust so spominjale na sirovo, skoraj zivalsko polhotnost, končno je vse lice, ki je bilo v polni neskladnosti s potezami, jasno kazalo prostaštvo, greh in brutalnost. Ta človek je moral biti star kakih petinštirideset do padeset let, toda zdel se je starejši. Poznamo ga že, vsaj njegovo ime smo že čuli in tudi slišali smo že, kako so sodili ljudje njegov značaj in njegovo vedenje. Imenoval se je Pavel Aubry. Njegov